

Història d'una experiència al peu del Montseny: La Galeria TAU

JOAQUIM REBERTÉ FERRAN, EDUARD DOMÉNECH
TURIELLA, JAUME GRAU XENA, JOAN MUNTASELL SERRET

El passat dia 2 de febrer d'enguany es va inaugurar, amb el suport de l'Ajuntament de Sant Celoni i a l'espai cultural de la Rectoria Vella, una exposició que va romandre oberta fins el 31 de març, sobre allò que s'esdevingué a la Galeria TAU que durant uns quatre anys, entre el 1.976 i el 1.979, va tractar d'acostar la "fotografia creativa" que en tot Catalunya només es podia veure a Barcelona, a tota la gent de Sant Celoni i per extensió dels pobles del Baix Montseny o per dir-ho d'una manera més col·loquial: a comarques. A més del batlle de la vila Francesc Deulofeu que va presidir la inauguració i dels organitzadors i altres membres del col·lectiu TAU, també hi eren alguns dels autors amb obra exposada: Manel Esclusa, Joan Fontcuberta, Joan Garcia, Josep Rigol, Manel Úbeda i Joan Vidal que amb la seva presència van donar relleu a l'acte.

En una vuitantena de marcs si van penjar més de quaranta fotografies d'autors que havien mostrat la seva obra a la Galeria TAU i més de trenta cartells de les exposicions d'aquells anys. Els visitants van poder veure i viure una trajectòria artística creiem que molt interessant en el món de l'art fotogràfic. De passada va servir per donar a conèixer la galeria als joves que per edat no la podien haver conegut i als més grans que no la van visitar en el seu temps de existència o ja l'havien oblidat.

Per explicar en poques paraules el que va ser la Galeria TAU podem dir que va ser una experiència portada a terme inicialment per 11 persones amb ganes de fer quelcom de nou encara que fora arriscat. Aquest risc era tant per la resposta general del possible públic com per la incapacitat de

poder mantenir econòmicament les despeses que comportava mantenir obert i viu un espai com aquell. Més de 90 exposicions, dos cursets de fotografia i dues pel·lícules va ser la tasca dels quatre anys de vida activa.

HISTÒRIA D'UNA EXPERIÈNCIA AL PEU DEL MONTSENY.

Experiència ve del llatí *experientia* (prova, assaig) i d'ella se'n deriven "experimentar i experimentació". Tot això és el que va ocórrer durant l'activitat dels quatre anys que la Galeria TAU va romandre oberta. Com tot experiment, i més si els seus actors són neòfits i inexperts, té avanços i retrocessos, assaigs i errors, que en moltes ocasions ens van fer millorar i en d'altres, canviar de rumb. Ara sabem, revisant aquells anys, que al llarg del període vam arribar a unes fites, que a l'inici de la galeria, no pensàvem possibles. També som conscients que la gestió, organització i el compromís dels experimentadors va ocasionar no poques discussions i, finalment, l'abandó per part d'alguns de nosaltres del dia a dia de la sala.

En aquell grup inicial, que es va crear a finals de l'any 1975, hi participàvem en Marià Barón, Joan Canals, Eduard Domènech, Manel Gimeno, Tomàs Gimeno, Jaume Grau, Ferran Millàn, Joan Muntasell, Imma Nauguet, Miquel Nauguet i Joaquim Reberté. Ens trobàvem en reunions nocturnes fins a altes hores de la nit on les idees es succeïen en xerrades esgotadores, on passàvem dels aspectes tècnics a la lectura amb fruïció de la revista *Nueva Lente* i d'altres de l'època. Durant aquells vespres de llargues discussions

Galeria Tau. ©Miquel Nauguet.

Presentació del catàleg. ©Montse Guillamón.

vàrem copsar que alguna cosa es movia al voltant de la fotografia, on fotògrafs ara de reconeguda fama, començaven a treballar i difondre la fotografia arreu per tal d'inserir-la en l'àmbit artístic i cultural del país.

Ens hem de situar al moment cultural, social i polític de finals de la dècada dels 70, en què a un grup d'entusiastes se'ns va acudir fer una cosa diferent, canviar el paradigma del que estàvem acostumats fins al moment. Es tractava de passar de la fotografia artística en què ens bellugàvem dins de les agrupacions fotogràfiques a experimentar i assajar allò que a la resta d'Europa estava succeint, el que en denominaríem "fotografia creativa".

Aquest esperit de "crear", d'impregnar l'obra fotogràfica d'elements més enllà de la simple estètica i la recerca de paràmetres que la posessin a l'alçada de les altres manifestacions artístiques de l'època és el que ens va abocar a fer aquest "experiment". Com se'ns va ocórrer ficar-nos en aquella aventura? Érem joves, actius i inconformistes, sense un duro a la butxaca però amb molta il·lusió per ser pioners en millorar l'agenda cultural de Sant Celoni, i del Baix Montseny, mitjançant un local permanent d'exposició i venda d'obres fotogràfiques d'arreu del món.

Volíem ser un referent en el que en denominaríem "el fet cultural de comarques" per diferenciar-lo de tot allò que passava a Barcelona i més en el nostre àmbit.

En què va consistir l'experiment? Doncs no va ser fàcil però al final la solució va ser crear una cooperativa. Copiant d'altres cooperatives vam

redactar uns estatuts de participació, gestió i funcionament. Ens faltava un local i arreglar-lo: marcs, llums, decoració, etc. Calia una llicència d'activitats, una sol·licitud a l'Ajuntament, que ens va permetre obrir el local de lloguer, el qual va quedar prou digne per exposar-hi després de molts dies de feina. Tot això valia diners i tots plegats no en teníem gaires, finalment ens van concedir un crèdit que va servir per pagar les obres i el material. A partir d'aquell moment a cada un de nosaltres ens tocava pagar mensualment una participació per assolir la quota del préstec i el funcionament ordinari de la sala.

Els membres de la galeria Tau mai agraïrem prou a l'Albert Guspí i a Sandra Solsona l'ajuda i el tracte preferent que ens van mostrar durant la primera etapa de funcionament. Penseu l'alegria que ens van donar quan la Galeria Spectrum-Canon, la primera de l'Estat, ens va oferir un acord de programació amb ells. Totes les exposicions que es feien a Spectrum al cap d'unes setmanes venien a Sant Celoni.

Mai ens haguéssim imaginat que el dia de la inauguració, el juliol del 1976, tindríem a la nostra sala l'obra d'en Manel Esclusa i la Tana Kaleya. A partir d'aquí els millors i reconeguts fotògrafs nacionals i internacionals exposaven en un local de comarques. La mostra retrospectiva dona bona nota de la programació i els autors que van passar per Tau. En una segona etapa entre el 1978-79 es produeix un replantejament de la línia seguida fins aleshores. Comencem a contactar directament amb els autors per fer les exposicions, mantenint encara una certa col·laboració amb Spectrum. En

Inauguració exposició. ©Montse Guillamón.

Inauguració exposició. ©Aitana Such.

aquest període la majoria de les exposicions van ser de fotògrafs nacionals que van entendre la importància de participar i exposar a Tau. No hi havia més alternatives en tot l'Estat: Barcelona, Madrid i Sant Celoni per tenir l'obra exposada de forma permanent. Els contactes i els intercanvis amb d'altres grups i autors van créixer i ens permetien inaugurar de forma regular amb obra nova. Crèiem que no tant sols havíem de tenir la sala oberta i ensenyar el que es feia arreu, sinó que vèiem la necessitat d'actuar d'una forma més dinàmica amb la comunitat. D'aquí van sortir el "I Taller Fotogràfic Tau" i el "Seminari d'història de la fotografia i Tendències fotogràfiques". Com totes les iniciatives, possibles gràcies a l'esforç d'una colla de persones que hi vam posar el temps i els diners, basades en la bona voluntat i la "militància cultural", la seva durada sol ser limitada en el temps.

En la tercera etapa alguns dels membres inicials vam deixar de ser referents actius i d'altres van incorporar-se intentant canviar de model de gestió i enfocament. Tot i que a finals de l'any 1979 la Galeria Tau va tancar, en aquest últim període encara va funcionar amb més de 13 exposicions, seminaris, un segon taller de fotografia i diverses projeccions audiovisuals.

A continuació fem una relació de algunes de les exposicions fetes en aquest període.

1976:

Manel Esclusa, Tana Kaleya, Franco Fontana, Paul de Nooijer, Pere Formiguera, J.M.Oriola, J.L.Galindo, Doiug Steward, Joan Fontcuberta, Rafael Navarro, P.J.Amar, Pedro López, Irina Ionesco, Carlos Villasante, Col·lectiu TAU, Francisco Hidalgo.

1977:

Bernard Plossu, F/8 de Sevilla, Javier Apraiz, Santiago Ferrés, Cendra, Taller TAU de nens, Humberto Rivas, Carlos Bosch, Ron Stark, Jaume Grau, Jaime i Jorge Blassi, Arthur Tress, Beatrix von Conta, Eiko Hosoe, Jordi Garcia.

1978:

Joan Marlet, Ferran Artigues, Mariano Zuzunaga, Equipo Yeti, Grup Ventall, Jeff Gates, Quim Reberté, F/8 de Sevilla, Manel Úbeda, Gómez Buisán, Genís J. Muñoz, Fausto Olcina.

1979:

Alejandro Dhers, Josep Rigol, Joan Vidal, Joan March.:

Un cop tancada la galeria, els diversos membres varem continuar dedicats al món de la creació, la recerca i treballs de tot tipus al voltant d'aquest mitjà. Així, en Tomàs Gimeno, en Miquel Nauguet i la Neus Julià van estar treballant per trobar i recuperar fotografies antigues de Sant Celoni per seleccionar un ventall representatiu i muntar una mostra amb el títol: *"Sant Celoni, fragments d'una història"* (Any 1983).

La majoria del membres inicials encara ens vam ajuntar per produir dues pel·lícules en Super 8 mm: *"La Guspira"* i *"La Nena"*. Un altre cop els "voluntaris culturals" varem tornar a invertir temps i diners perquè aquests projectes tinguessin el millor grau d'execució, edició i acabat, tenint en compte els medis en què comptàvem. De fet, *"La Guspira"* la vam presentar a un concurs de Super 8 mm a les Illes Balears.

A l'última etapa vam començar a experimentar amb allò que els francesos en deien el *"diaporames"*. Es tractava de muntatges audiovisuals mitjançant un encadenat de diapositives i acompanyats de música adient a la temàtica. Tot això a la recerca de defugir de les projeccions de muntanya o documentals, que eren els que més es confeccionaven en aquells moments. Del Col·lectiu Tau en va sortir un de nou: El Grup Nadar, més endavant n'expliquem els detalls, però encara teníem aquell ideal d'obrir la fotografia al públic i d'engrescar a un munt d'artistes, empreses i institucions per donar a conèixer i defensar la fotografia "creativa" com un element més de l'art i inserir-lo dins de l'espai cultural de Catalunya.

MOSTRA DE L'AUDIOVISUAL A CATALUNYA 1981/1987 – EL GRUP NADAR

Diversos membres de la Galeria TAU varen continuar treballant en la fotografia, descobrint en l'audiovisual una nova font estètica i creativa. Els audiovisuals dels anys 80 eren produccions fetes per empreses del sector de la publicitat en gran format o per afeccionats a la muntanya i escalada que utilitzaven les diapositives per explicar les seves experiències. Els

primers utilitzaven noves tecnologies de multi-projecció amb grans efectes sonors i musicals; els segons, més modestos, feien les seves obres amb un o dos projectors.

Atrets per aquesta nova font d'expressió i comunicació, es va constituir un col·lectiu que es va denominar NADAR, en record del fotògraf francès Gaspar-Félix Tournachon (1820-1910) periodista i el primer fotògraf en utilitzar llum artificial a les seves obres, conegut pel pseudònim NADAR.

Miquel Nauguet, Esteve Alfaras, Eduard Domènech, Miquel Amat i Joaquim Reberté, acrònim de NADAR, van decidir formar un grup de treball per recollir, en una “Mostra de l'Audiovisual a Catalunya”, el panorama i les obres que s'estaven fent a Catalunya. La intenció del col·lectiu era sortir de les produccions basades amb la muntanya i els muntanyencs, que eren la majoria, i buscar i mostrar les produccions que tinguessin una estètica i creativitat que poguessin esdevenir una obra d'art amb la idea d'inserir l'audiovisual dins de la cultura del moment.

A França ja s'havien començat a anomenar aquestes obres “Diaporames” i el grup NADAR la va introduir a les Mostres com a nou lèxic per fer referència al sistema de diapositives lligades amb so.

La primera Mostra es va efectuar a Sant Celoni el mes de novembre de l'any 1981 amb l'ajut del CEASC, que va col·laborar amb tota l'organització del primer esdeveniment. En tres sessions es van exhibir 12 obres, algunes d'elles del mateix grup NADAR que, sortint de les realitzades fins al moment, buscaven una nova expressió artística aprofitant aquesta tecnologia moderna.

Títol de l'audiovisual projectat	Autors
DELTA DE COLORS	Eduard Domènech
SOMNI L'ATLÀNTIDA	Joaquim Reberté
PRÒLEG PER UN TORNAR	Lluís Diumaró
LA CAIXA DE PANDORA	“El taller a vapor” - Audiovisuals
COMPÀS D'ESPERA	“El taller a vapor” - Audiovisuals
CARBÓ PER A EN JOAN	“El taller a vapor” - Audiovisuals
LES 4 ESTACIONS	“El taller a vapor” - Audiovisuals
LA MATANÇA DEL PORC	“El taller a vapor” - Audiovisuals
MEMÒRIES D'UN FERROCARRIL	Joan Martí i Frisach
EL ENFERMO MENTAL	Jaume Larrain Ayuso i Albert Ripoll Coca
LA TERCERA EDAD	Jaume Larrain Ayuso i Albert Ripoll Coca
LA 2a. REPÚBLICA A CATALUNYA	Gabriel Colomé, M ^o José Recoder, Olga Huguet, Joan Carles Lluch i Lluís Diumaró

Amb l'èxit de la primera Mostra, el grup va decidir prolongar-la en successius anys, de manera bianual, aprofitant aquests dos anys entre mostra i mostra per donar-la a conèixer a la resta de col·lectius i artistes.

Les següents Mostres de l'Audiovisual van tenir lloc en els anys 1983, 1985 i 1987. La seu de l'esdeveniment va ser Granollers, a l'auditori del Cercle Cultural de la Caixa, amb l'ajuda del creatiu freelance Albert Ripoll, gran coneixedor del medi i amb molts contactes amb les empreses col·laboradores.

Les dades de participació donen idea de l'èxit i l'interès que aquest certamen va tenir entre els professionals i amateurs de Catalunya i la resta de l'Estat espanyol:

Any 1983, amb la col·laboració de les empreses KONIC (Barcelona) i Audiovisual Hardware (Madrid), i el suport de la Caixa i la Generalitat de Catalunya s'exhibeixen 24 treballs amb 5 dies de durada.

Títol de l'audiovisual projectat	Autors
FOTO, FOTO, FOTO	Projecció de multivisió (inaugural)
EXPEDICIÓ KILIMANJARO MT. KENIA 82	Ll.Diumaró, Josep A.Ferrer, Carles Garcia i Joan Rosas
EL OCASO DE LA VIDA	Carlos Contreras Novoa
MEMÒRIES D'UN ROBOT	Eduard Domènech i Turiella
REALITAT FANTÀSTICA	Joaquim Reberté i Ferran
MONTSENY	Josep Anton Ferrer Illa
DELTAREM	Carlos Contreras Novoa
EL VI	Pep Blanes
UNA SORTIDA AL MONT PERDUT	José Antonio Jiménez Garrido
SARDANES PER A TOTHOM	Agrupació sardanista "Salta i Balla"
VENEZIA 81	Pere Comellas i Aligué
TARDOR I HIVERN	Productora STAV
GIRONA	Productora STAV
OJALA	Grupo Taller – Rellat
EL MURO	Montse Llinàs, Jordi Piris i Marta Filgueira
EL OCASO DE LA VIDA	A.Iglesias, J.Dotti, J.MªPedrol, R.Ferrándiz i A.Con-suegra
EROS Y THANATOS	Manolo Coronado
AQUÍ VIENE EL SOL	Sun Films
LA GRAN AVENTURA	Sun Films
RECURSOS	Albert Ripoll
VIAJES EN EL MUNDO INTERIOR	Roberto Núñez
EL BANCO DE LA IMAGEN	Sun Films
EL MODERNISME	Konic, S.A.
CATALUNYA, UN PAÍS PER VIURE-HI	Konic, S.A.

Any 1985, es celebra amb la col·laboració de S.A.T.V, KONIC, S.A. (ambdues de Barcelona) i Asociación Española de Medios Audiovisuales i Audiovisual Hardware (les dues de Madrid) i el suport de la Fundació de la Caixa de Pensions. Aquest any, les obres creixen a 29 produccions amb una durada de la Mostra de 4 dies.

Títol de l'audiovisual projectat	Autors
SENDEROS DE LUZ, REFLEJOS DE COLOR	José Antonio Jiménez Garrido
FACTOR PLUS	Estudio 67
GUINEA-BISSAU, TRES ANYS D'INDEPENDÈNCIA	Josep Vidal Viellas
ESCALADA EN ROCA	Pep Botey
ESTADI 1992	J. Moret, F. Prieto, J. Ornia, A. Roca, J. Fàbrega, J. Ribó, G. Molar, A. Jaime
STOP: DIRECCIÓ ÚNICA	Pere Comellas
BARCELONA, QUÍ ÉS?	Konic, S.A.
TRES CANÇONS EN COLOR	Josep Mas i Planell
RUANDA, ELS GORIL·LES DELS VOLCANS	Àngela Dalmau, Francesc Serrat i Joan Jolis
METAMORFOSI	Àmbit de Recerques del Bergadà
SOTATERRA	Servei de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona
POSTAL DE LA MANCHA	María Rosa Wennberg
MODERNISME	Dau al 3
PRIMAVERA I ESTIU	S.T.A.V. S.L.
LOS DESASTRES DE LA GUERRA	Pilar Macià, Montserrat Iglesias i Quima Romagosa
SÀHARA	Antonio Lajustícia Bueno
EL ESPÍRITU DE LA LIBERTAD	New Media Productions
GERNIKA	Dau al 3
LATONA	Carlos Contreras Novos
LA NOCHE CANALLA	Roberto Núñez i Néstor Chprintzer
LA DANZA DE LA BALLENA	Asociación Española de los Medios Audiovisuales
MENORCA	María Rosa Wennberg
COLOR Y AMBIENTE	Magí Boronat i José Antonio López
GEGANTS	Pep Busquet i Duran
CRUZ DEL CAMPO	Sono Multivisión S.A.
E. A. 84	Pere Comellas
UN	Pep Botey
CATALUNYA VERS L'ANY 2000	Sono Multivisión S.A.
BARCELONA AL FUTUR	Sono Multivisión S.A.

Any 1987, creixen les empreses col·laboradores amb Sono Multivisión, S.T.A.V., KONIC S.A. (totes de Barcelona) i Audiovisual Hardware (Madrid) i el suport de la Fundació de la Caixa de Pensions. En aquesta ocasió és tal la quantitat de treballs presentats que la Mostra va durar 5 dies, restringint incorporacions, amb 51 obres exhibides.

Títol de l'audiovisual projectat	Autors
MI ESCUELA	Jesús Coll Carbonell
A LOOK AT THE WEST	Jesús Coll Carbonell
SOMNI C/C	Pere Cornellas
CAFÉS MARCILLA	Sono Multivisión
MODERNISME A BARCELONA	Sono Multivisión
OLOR DE PRIMAVERA	Àngel Font
XINA AVUI	Joan Soley Farrés
LA PELI	Judith Vizcarra Puig
CONFINIS	Antoni Carulla Serra
BARCELONA 92	Sono Multivisión
UN DIA AMB BARCELONA	Josep M. Pons i Dau al 3
INFANTS DEL MON	Maria Rosa Wennberg
L'ESCALADA FREE	Ignasi Iusti i d'altres "Homes grimpaïres"
MODA ESPAÑA	S.T.A.V. S.A.
LA REHABILITACION ALTERNATIVA DEL	
HABITAT HISTÓRICO	Magí Boronat Francesc
HISTÒRIA SOBRE UN CONTE DE PERE CALDERS	Alumnes de l'I.E.F.C. curs 86/87
JOAN MIRÓ	Josep Rebull
UNA FESTA MAJOR	Josep Mas Planell
LES QUATRE ESTACIONS	Josep Mas Planell
PARA VOSOTROS.... DOÑANA	Tack Ibérica
LA NOSTRA POLS ES CONFONDRÀ AMB EL PAISATGE	Miquel Planchart
U.S.A. ESPAIS NATURALS	Joan Soley Farrés
MODA BANY ESTIU '87	Jesús Coll Carbonell
PINK AGE	Jesús Coll Carbonell
SALAMANCA	Producciones MQ
SOMNI LINEAL D'UN RONDÓ	Miquel Planchart
ANDES 1.986	Jordi Cañameras Sanahuja
BRETXES IL·LUMINACIONS	Jordi Encinas i Lluís Eloy Puig (Grup Gagi)
ORGIA DE FANTASMES	Alumnes de l'I.E.F.C. curs 86/87
PENSAMENT	Alumnes de l'I.E.F.C. curs 86/87
JEREZ SE PROYECTA	Objetivo - 4

JO ESTIMO L'INSTITUT	Josep A. Ferrer Illa i Grup Platans
PARC EL `PEDREGAR	Mercé Rios i Josep M. Gamez
HEM FET EL PONT!	Josep A. Ferrer Illa i Grup Platans
LOS TRES BANDIDOS	José M ^a Barrio Fernández (Imagen y Gangarilla)
FAJAS "LA DESEADA"	Alumnes de l'I.E.F.C. curs 86/87
BÉCQUER	Ana Funes
VIET - SWEET	Sigfrid Romañac Salvadores
ESCOLTAR CAMPANES	Roberto Núñez
JUEGOS SECRETOS	Roberto Núñez
PHILLIPS SOFTONE	TCM (Madrid)
CAMEL TROPHY - MADAGASCAR '87	Jaume Puig
SOMNIS	Antoni Carulla Serra. SAV 2000
PINTURANIMACIÓN	Joan Doggenweiler
EL MONTSENY	Konic S.A.
RECORREGUT	Ferran Terra Terro
MANUSCRITO ENCONTRADO EN UN	
BOLSILLO (J.Cortázar)	Alumnes de l'I.E.F.C. curs 86/87
BAIXO A LÚA	Obradoiro
CANTARRERIÑA	Obradoiro
EL REGNE D'ANFÍTRITES	Unisub
KODAK, EL COLOR DE L'ESPORT	Konic S.A.

Fins aquí el nostre esforç per recordar al lectors d'aquestes Monografies del Montseny el que va ser la Galeria TAU i NADAR. Volem donar les gràcies a totes les persones que es van poder aprofitar d'aquestes dues iniciatives per la seva participació, i a aquesta publicació per convidar-nos participar-hi.

